

Jerzy Unolt

1926–2006

Profesor Jerzy Unolt odszedł z grona społeczności akademickiej naszej Uczelni 12 stycznia 2006 roku, pracując niemal do ostatnich dni. Był zamiłowanym nauczycielem akademickim i znawcą szeroko rozumianej problematyki pracy i płacy. Pracował blisko 60 lat, w tym w Akademii Ekonomicznej w Poznaniu 36. Swoje bogate doświadczenia wyniesione z praktyki wykorzystywał w pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej.

Szczególnie trudne były dla niego lata II wojny światowej. Jako nastolatek był w latach 1942–1943 preparatorem w pracowni przeciwtyfusowej we Lwowie, prowadzonej przez znanego bakteriologa prof. Rudolfa Weigla. W pracowni tej produkowano szczepionkę uodparniającą przeciwko tyfusowi plamistemu. W latach 1944–1945 jako żołnierz brał udział w II wojnie światowej. Z tego tytułu otrzymał Medal Zwycięstwa i Wolności oraz Odznakę Grunwaldzką.

Wszystko, co przeszedł w młodzieńczym wieku, wyostrzyło jego wrażliwość na sprawy społeczne. Stał się bezinteresownym społecznikiem. Pracując zawodowo, uczestniczył w działalności Towarzystwa im. Brata Alberta w Poznaniu. Wspomagał bezrobotnych i bezdomnych. Brał także czynny udział w działalności uczelnianej „Solidarności”. Potrafił przy tym cieszyć się pięknem naszych gór. Przeszedł wiele pasm górskich, uzyskując dużą Złotą Odznakę GOT. Był także członkiem Klubu Wysokogórskiego. Te cechy charakteru sprawiły, że z uporem dążył także do poszerzenia wiedzy naukowej drogą samokształcenia. Dużo bowiem od siebie wymagał.

Urodził się 29 listopada 1926 roku we Lwowie jako syn Konrada i Zofii z domu Seligman. Ojciec był państwowym urzędnikiem służby celnej, przez co rodzice zmieniali miejsce zamieszkania. Do szkoły podstawowej uczęszczał w Poznaniu i Krakowie. Ukończył ją w 1939 roku. W latach 1942–1944 przerobił na tajnych kompletach we Lwowie program czterech klas gimnazjalnych i pierwszej klasy licealnej. Świadectwo dojrzałości otrzymał w 1946 roku w liceum ogólnokształcącym w Toruniu. Po demobilizacji w 1946 roku przeniósł się do Poznania, gdzie będąc Kresowianinem z pochodzenia, stał się Wielkopolaninem w działaniu. W tym samym roku podjął studia

w Akademii Handlowej. Ukończył je, uzyskując 20 marca 1951 roku tytuł magistra nauk ekonomiczno-handlowych z zakresu skarbowości.

W czasie pierwszych lat studiów utrzymywał się, pracując w administracji skarbowej. Jeszcze przed otrzymaniem magisterium zaczął pracować na stanowiskach kierowniczych. W 1950 roku podjął pracę jako kierownik działu planowania i analizy w Zakładach Produkcji Części Zamiennych ZREMB w Poznaniu. W przedsiębiorstwie tym pracował do 1968 roku. W roku 1967 wygrał konkurs ogłoszony przez Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa w Warszawie na najlepsze opracowanie kompleksowej analizy ekonomiczno-technicznej przedsiębiorstwa za rok 1964. Opracowanie to, uznane za wzorcowe, uzyskało nagrodę ministra. Po kilkunastoletniej pracy w ZREMB-ie przeszedł do Instytutu Organizacji Przemysłu Maszynowego Oddział w Poznaniu. Po trzymiesięcznej pracy w tym instytucie zatrudniono go w Poznańskich Zakładach Przemysłu Farmaceutycznego Polfa. Pracował tu do 1970 roku jako zastępca kierownika Działu Głównego Ekonomisty.

Pociągała go praca naukowo-badawcza. Kontynuował więc studia ekonomiczne drogą samokształcenia. Uzyskał możliwość uczestnictwa w seminarium doktorskim, prowadzonym przez prof. Stanisława Smolińskiego, kierownika Katedry Ekonomiki Produkcji w Wyższej Szkole Ekonomicznej w Poznaniu, zajął się problematyką płacy i pracy robotników przemysłu maszynowego. Pod kierunkiem prof. Mieczysława Przedpelskiego napisał rozprawę doktorską *Płaca robotników przemysłu maszynowego jako bodziec wzrostu kwalifikacji i wydajności pracy*. Doktoryzował się w tej Uczelni 13 maja 1970 roku.

1 września tego roku podjął pracę w charakterze adiunkta w Instytucie Ekonomiki Produkcji, w 1978 roku w Instytucie Polityki Społecznej, a po dalszej reorganizacji Uczelni w 1988 roku – w Katedrze Pracy i Polityki Społecznej. Habilitował się 15 marca 1991 roku na Wydziale Ekonomiki Produkcji i Obrotu Akademii Ekonomicznej. Podstawę habilitacji stanowiły dorobek naukowy oraz monografia *Kwalifikacje a wydajność i jakość pracy w przemyśle* (Wydawnictwo AE, Poznań 1970). 1 czerwca 1992 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym Akademii Ekonomicznej. Na tym stanowisku pracował na pełen etat do czasu przejścia na emeryturę 28 lutego 1997 roku. Kontynuował jednak pracę na część etatu.

W pracy naukowo-badawczej koncentrował się na problematyce pracy i płacy, trzymając się obranej specjalizacji. Zajmował się jednakże szerokim spektrum tej problematyki obejmującym pięć podstawowych grup zagadnień, a mianowicie: zatrudnienie, wydajność pracy, czas pracy, płace i podział pracy. Stąd uniknął pułapki nadmiernej specjalizacji. Przedmiotem jego dociekań były między innymi sprawy rejonizacji kwalifikowanej siły roboczej, zatrudnienie w przemyśle, zatrudnienie i wydajność pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych. Badał podstawy kwalifikowanej pracy oraz problemy gospodarowania czasem pracy. Zajmował się sprawami intensyfikacji pra-

cy w przemyśle, jej jakością oraz wpływem płac na kwalifikacje i wydajność pracy. Obiektem jego zainteresowań były zarówno aktualne w danym czasie problemy pracy i płac oraz polityki społecznej, jak i sprawa odpowiednich programów nauczania w wyższych uczelniach. Nie stronił od analiz teoretycznych, ale bliższy mu był nurt badań opartych na rzetelnie zebranych materiałach statystycznych. Przeprowadzając analizę w sposób skrupulatny i sumienny, wykorzystywał wiele metod statystycznych. W badaniach teoretycznych koncentrował się na problematyce wydajności i jakości pracy oraz na zagadnieniach motywacyjnego oddziaływania zakładowych systemów wynagrodzeń na postępowanie pracowników w procesie produkcyjnym. Badał także problemy gospodarki regionalnej, biorąc pod uwagę wpływ czynników demograficznych na delimitację regionu Wielkopolski.

Dorobek publikacyjny Profesora Jerzego Unolta obejmuje ponad 50 pozycji bibliograficznych, w tym 22 pozycje współautorskie. Był współautorem dwóch podręczników, które otrzymały nagrody ministra szkolnictwa wyższego i nauki, a były to: *Elementy ekonomiki przemysłu* (red. S. Smoliński, PWN, Warszawa–Poznań 1979, wyd. 2: 1982) oraz *Ekonomika pracy. Ekonomiczno-społeczne zagadnienia pracy człowieka* (red. M. Przedpelski, PWN, Poznań 1981). Był także autorem skryptu *Elementy ekonomiki pracy i polityki zatrudnienia* (PTE, Poznań 1975) oraz współautorem kilku skryptów wydanych przez Wydawnictwo AE w Poznaniu. W jego indywidualnych publikacjach gros stanowiły artykuły naukowe oraz referaty opracowane na konferencje krajowe i zagraniczne. Opracowywał ekspertyzy na potrzeby nauki i praktyki. Uczestniczył też w badaniach objętych Programem Międzyresortowym w latach 1981–1985, dotyczących racjonalizacji bodźcowej funkcji płac, i Centralnym Programem Badań Podstawowych w latach 1986–1990, które dotyczyły polityki społecznej w Polsce.

Przedmiotem jego działalności dydaktycznej były wykłady, ćwiczenia oraz seminaRIA dyplomowe, magisterskie i podyplomowe związane z jego tematyką badawczą. Wypromował 150 absolwentów. W okresie swojej pracy w Uczelni pełnił różne funkcje organizacyjne. Był kierownikiem Studium Podyplomowego Nauk o Pracy i Polityki Społecznej, członkiem Senatu, członkiem Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów oraz członkiem Wydziałowej Komisji ds. Ocen Pracowników Naukowo-Dydaktycznych.

Poza Uczelnią współpracował z Poznańskim Towarzystwem Przyjaciół Nauk, Polskim Towarzystwem Ekonomicznym i Towarzystwem Naukowym Organizacji i Kierownictwa. Działał na rzecz praktyki gospodarczej jako wykładowca i doradca ekonomiczny.

Za swoje osiągnięcia otrzymał Złoty Krzyż Zasługi, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Złotą Odznakę Honorową PTE i Złotą Odznakę TNOiK. Otrzymał też wymienione już trzy nagrody ministra oraz wielokrotnie nagrody rektora.

Profesor Jerzy Unolt był człowiekiem prawnym, skromnym i zrównoważonym w osądach. Tym, którzy z nim współpracowali i znali go, imponowała jego otwartość w pre-

zentowaniu poglądów, głoszenie i przestrzeganie podstawowych wartości oraz bezinteresowne działanie na rzecz innych. Podziw budził jego hart ducha i przykładowa realizacja solidarnościowej koncepcji stosunków społecznych. Był szczególnie życzliwy i chętnie pomagał. Był prawdziwym przyjacielem i budził zaufanie. Taki pozostanie w pamięci.

Jerzy Olszewski